

DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
ÖNLİSANS-LİSANS ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu düzenlemenin amacı, Düzce Üniversitesi bünyesindeki önlisans ve lisans programlarında ölçme ve değerlendirmeye ilişkin kurallar ile uygulama usul ve esaslarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu esaslar, Düzce Üniversitesi Önlisans Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliği ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine tabi tüm fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokullarındaki ölçme ve değerlendirme uygulama usul ve esaslarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu esaslar, Düzce Üniversitesi Önlisans Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin 21. Maddesi ve Lisans Eğitim Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin 29. Maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu yönergede geçen;

- a) Üniversite: Düzce Üniversitesi,
- b) Birim: Düzce Üniversitesine bağlı fakülte, yüksekokul veya meslek yüksekokulunu,
- c) Senato: Düzce Üniversitesi Senatosunu,
- ç) MDS: Mutlak Değerlendirme Sistemini,
- d) BDS: Bağlı Değerlendirme Sistemini,
- e) HBN: Dönem Sonu Ham Başarı Notunu,
- f) HBNO: Dönem Sonu Ham Başarı Notları Aritmetik Ortalamasını
- g) DSAS: Dönem Sonu Sınav Notu Alt Sınırını,
- ğ) BNAS: Başarı Notu Alt Sınırını,
- h) BDKNAS: Bağlı Değerlendirmeye Katma Alt Sınırını
- i) Program: Diploma Programını
- i) Ders koordinatörü: Aynı Bölümün farklı öğretim elemanları tarafından verilen grupları için Bölüm Başkanlığı tarafından belirlenen sorumlu öğretim elemanını ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Değerlendirme Sisteminin belirlenmesi

MADDE 5- (1) Üniversite bünyesindeki birimlerde, ölçme ve değerlendirme, Mutlak Değerlendirme Sistemine (MDS) veya Bağlı Değerlendirme Sistemine (BDS) göre yapılır. Ders için kullanılacak Değerlendirme Sistemi, ilgili dersin koordinatörü tarafından belirlenir.

(2) Bir ders için HBNO 45 ve altındaysa BDS uygulanmak zorundadır.

(3) Bir dersin HBN'lerinin ortalaması 70 ve üzerindeyse MDS uygulanmak zorundadır.

(4) Tek/çift ders sınavı, intibak sınavı, muafiyet sınavı ve ek sınavlar ile öğrenci sayısının 20 den daha az olduğu derslerdeki sınavlarda MDS uygulanır. Bunların dışındaki durumlarda öğrencilerin başarı notunun hesaplanmasında BDS uygulanabilir.

(5) Yapısı gereği bağlı değerlendirmeye uygun olmadığı ilgili birimin kurul kararı ile belirlenen Staj, Bitirme Projesi, Araştırma Projesi, Uygulama, Seminer, Stüdyo vb. ders ve etkinlikler için MDS uygulanır.

(6) BDS uygulanacak bir dersin gruplara bölünmüş olması durumunda tüm gruplar birlikte değerlendirmeye tabi tutulur. Dersin farklı grupları farklı öğretim elemanları tarafından veriliyorsa, not girişleri ve değerlendirme dersin koordinatörü olan öğretim elemanı tarafından yapılır.

(7) Bir bölümün normal öğretim ve ikinci öğretim programlarında verilen bir ders için BDS uygulanacaksa, ayrı gruplar halinde değerlendirilir. Ancak birlikte yapılan normal öğretim ve ikinci öğretim dersleri aynı grupta değerlendirmeye tabi tutulur.

Notların hesaplanması ve arşivlenmesi

MADDE 6- (1) Düzce Üniversitesi'nin tüm birimlerinde her iki değerlendirme sisteminde notların hesaplanmasına ilişkin işlemler öğrenci bilgi sistemi yazılımıyla yapılır. Öğrenci bilgi sistemi yazılımına işlenen notlara ilişkin tüm verilerin güvenli şekilde yedeklenerek arşivlenmesinden ilgili birimler sorumludur.

Öğretim elemanlarının sorumluluğu

MADDE 7- (1) Dersin sorumlu öğretim elemanları, öğrencilerinin devam durumu ve notlarının belirlenen süreler içinde üniversite öğrenci bilgi sistemine girilmesinden, ilânından ve gerekli düzeltmelerin yapılmasından sorumludur.

Devamsız öğrencilerin durumu

MADDE 8- (1) Devamsız öğrenciler, Dönem Sonu sınavlarına giremezler ve DVZ harf notu olarak başarısız sayılırlar.

Dönem Sonu Ham Başarı Notunun (HBN) hesaplanması

MADDE 9- (1) HBN, öğrencilerin yarıyıl/yıl içi etkinlikleri ve Dönem Sonu sınavlarının ağırlıklı aritmetik ortalamasıdır. Yarıyıl/yıl içi etkinliklerin türü ve ağırlıkları ilgili dersin koordinatörü olan öğretim üyesi/elemanı tarafından belirlenir ve öğrenci bilgi sistemine ders döneminin ilk iki haftası içinde girilir.

(2) Dönem Sonu sınavının katkısı 0,40'dan düşük ve 0,70'ten büyük olamaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ölçme Esasları

Ölçme Esasları

Madde 10 - (1) Bir programda okutulan derste, öğrencilerin o derste hedeflenen yeterlilikleri kazanıp kazanmadığı, o dersi veren öğretim üyeleri/elemanları tarafından öğrencilerin yarıyıl/yıl içi ve dönem sonu sınav ve etkinliklerini dikkate almaları ile belirlenir.

(2) Sınavlarda esas, öğretim elemanının/üyesinin, verdiği ders için belirlenen yeterlilikleri öğrencilerin kazanıp kazanmadığının ölçülmesidir. Öğretim elemanı bu yeterliliği yarıyıl/yıl içi ve/veya dönem sonunda yapacağı sınav/sınavlar ile yarıyıl/yıl içinde öğrencilere vereceği ödev, seminer, uygulama, proje, laboratuvar vb. etkinlikler ile ölçer.

(3) Sınavlar; yazılı yoklamalar, sözlü sınavlar, çoktan seçmeli sınavlar vb. ölçme türlerinden biri ile veya karma olarak yapılabilir. Ölçmenin sağlıklı ve etkin bir şekilde yapılabilmesi için sınavlarda mümkün olduğu kadar çok soru sorulmalıdır. Bu çerçevede yazılı yoklamalarda 4 (dört)'ten az, çoktan seçmeli sınavlarda 25 (yirmi beş)'ten az soru sorulamaz. Sözlü Sınavlarda ise her bir öğrenciye sorulan sorular ve öğrencinin bu sorulara verdiği cevaplar kısaca not edilir, sesli veya görsel araçlarla kayıt altına alınır ve öğrencinin performansı değerlendirilerek hangi puanın takdir edildiği belirtilir.

(4) Sorular derste anlatılan konulara dağıtılarak hazırlanır. Bir dersin sınavında sorulan sorular, o dersin “Ders Öğrenim Çıktıları” ile ilişkili olmalıdır. Sorular; çok kolay, kolay, orta, zor ve çok zor kategorilerinde düzenlenmeli ve öğrenciler arasındaki beceri ve çalışma farklılıklarını ortaya çıkarabilmelidir.

(5) Öğretim elemanı sınavlarda sorduğu soruların puan değerlerini soru kağıdında belirtmek zorundadır. Yazılı yoklama olarak yapılan sınavlarda sorulan soruların herhangi birinin değeri 30 puanı aşamaz. Çoktan seçmeli sınavlarda her bir sorunun puanı eşit olmalıdır.

(6) Sınav yapan öğretim elemanı, sınav tarihinden itibaren en geç 15 gün içinde sınav kağıtlarını kapalı bir zarf içinde Bölüm Başkanlıklarına teslim eder. Ayrıca, sınavda sorulan soruların bir örneği, cevap anahtarı ve soruların ders öğrenim çıktıları ile olan ilişkisi ve her bir sorunun ders başarı ortalaması ve dersin genel ortalaması ile ilgili değerlendirmesi yapılır. Varsa, herhangi bir dersin öğrenim çıktısında sağlanamayan genel başarı ortalaması ile ilgili olarak öğretim elemanının bu konuda yapacağı düzenleme açıklanır. Bu evraklar sınav zarfına konmadan sınav soruları ile birlikte Bölüm Başkanlıklarına teslim edilir. Bölüm Başkanlıkları öğretim elemanı tarafından kendilerine teslim edilen bu evrakları ara sınav, dönem sonu sınavı ve diğer sınavların bitiş tarihinden itibaren en geç bir ay içinde ilgili birimin Dekanlıklarına/Müdürlüklerine teslim ederler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Mutlak Değerlendirme Sistemi

Değerlendirme Yöntemi

MADDE 11- (1) MDS, bir öğrencinin başarısını, öğrencinin ait olduğu gruptaki diğer öğrencilerin başarısına göre değil, her bir öğrencinin notunu bağımsız olarak, belirli mutlak standartlara göre ölçer.

Harf notlarının hesaplanması

MADDE 12- (1) Öğrencilerin HBN'leri Tablo 1'de gösterilen "mutlak aralıklar"a göre başarı notu olarak harfli notlara çevrilir. MDS uygulanan tüm dersler için bu tablo kullanılır. Mutlak değerlendirme sisteminde küsuratlı HBN'ler en yakın (0,50 ve üzerindeki küsurlar bir üst) tam sayıya yuvarlanır.

Tablo 1: Mutlak Harf Notu Aralıkları

HBN	Harf Notu	Katsayısı
90-100	AA	4,00
85-89	BA	3,50
80-84	BB	3,25
70-79	CB	3,00
60-69	CC	2,50
55-59	DC	2,25
50-54	DD	2,00
40-49	FD	1,50
<39	FF	0

BEŞİNCİ BÖLÜM

Bağlı Değerlendirme Sistemi (BDS)

Değerlendirme Yöntemi

MADDE 13 - (1) BDS, bir öğrencinin başarısını mutlak standartlara göre değil, öğrencinin ait olduğu grubun genel başarısına göre ölçmeyi hedefleyen istatistik temelli bir yöntemdir. Bu sistemde bir notun, grubun genel HBN ortalamasından artan yönde uzaklaşması başarının artması, azalan yönde uzaklaşması ise başarının azalması olarak değerlendirilir.

BDS ile ilgili Kısıtlar

Madde 14 - (1) BDS'nin başarısı bakımından aşağıdaki kısıtlar uygulanır:

Bağlı Değerlendirmeye Katma Notu Alt Sınırı (BDKNAS): İstatistiksel değerlendirmeye (dersin not ortalamasının ve standart sapmasının hesaplanmasına) katılan notların HBN cinsinden alt sınırını ifade eder. Bu not, Üniversitemizdeki bütün birimler için 15 olarak alınır. 15'in altındaki notlar bağlı değerlendirmeye katılmaz DVZ notu alan veya dönem sonu sınavına girmeyen öğrenciler bağlı değerlendirmeye katılmaz.

Dönem Sonu Sınavı Puanı Alt Sınırı (DSAS): Öğrencilerin bir dersten geçebilmeleri için, yarıyıl/yıl içi etkinlik puanlarına bakılmaksızın dönem sonu sınavından fakülte ve yüksekokullarda 100 tam puan üzerinden en az 30 puan, meslek yüksek okullarında 100 tam puan üzerinden en az 25 puan almaları gerekir. Yıllık program uygulanan birimlerde bu alt sınır, ilgili birimin kurul kararı ile 40 puana kadar yükseltilebilir. Bu sınırın altında puan alan öğrenciler FF harf notu olarak o dersten başarısız olurlar.

Başarı Notu Alt Sınırı (BNAS): Bu sınır, en düşük geçer notun BDS'deki alt sınırını ifade eder. BDS uygulanan tüm dersler için alt sınır not 40'tır. HBN'si 40'ın altında kalan öğrenciler doğrudan FF olarak başarısız olurlar.

Başarı Notlarının Hesaplanması

Madde 15 – (1) BDS'de, HBN değerlerinin harf notlarına çevrilmesinde değerlendirmeye katılan öğrencilerin HBN'lerinin aritmetik ortalaması (μ) ve standart sapması (σ) esas alınır. Bu değerlerin hesaplanmasında,

$$\mu = \frac{\sum_{i=1}^N X_i}{N}, \quad \sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N (X_i - \mu)^2}{N}}, \quad T = \left[\left(\frac{X_i - \mu}{\sigma} \right) \times 10 \right] + 50$$

Formülleri kullanılır. Burada;

X_i : Bağlı değerlendirmeye dâhil edilen her bir öğrencinin HBN'sini

N : Bağlı değerlendirmeye katılan öğrenci sayısını

μ : Değerlendirmeye katılan öğrencilerin HBNO değeri

σ : Değerlendirmeye katılan öğrencilerin HBN'sinin standart sapması,

T : Değerlendirmeye katılan öğrencilerin HBN'sinin dönüştürüldüğü skordur.

(2) Standart sapmaya ilişkin alt sınır değer "8" dir. Ancak, bu sınır değer senato kararıyla en fazla "10" değerine kadar yükseltilebilir. Standart sapma değerinin 12'den fazla olması durumunda, BDS hesaplamasında standart sapma 12 olarak alınır.

(3) BDS'de öncelikle bağıl değerlendirmeye katılan öğrenci sayısı (N) ve standart sapma (σ) değerine bakılır. $N < 20$ veya $\sigma < 8$ olması durumunda Tablo 1'deki sabit aralıklar kullanılarak Mutlak Değerlendirme yapılır. $N \geq 20$ ve $\sigma \geq 8$ ise Tablo 2'de yer alan başarı düzeyleri kullanılarak Tablo 3'te verilen ortalama ve standart sapmaya bağlı T skorlarına göre değişken aralıklar kullanılarak Bağıl Değerlendirme yapılır.

Tablo 2: HBN Ortalamalarına bağlı ders başarı düzeyleri

HBNO Aralığı	Ders Başarı Düzeyi
70,00-100	Mükemmel
62,50-69,99	Çok İyi
57,50-62,49	İyi
47,50-57,49	Orta
0-47,49	Kötü

Tablo 3: T Skorlarına göre harf notları

Ders Başarı Düzeyi	AA	BA	BB	CB	CC	DC	DD	FD	FF
Çok İyi	61-100	56-60,99	51-55,99	46-50,99	41-45,99	36-40,99	31-35,99	28-30,99	0-27,99
İyi	63-100	58-62,99	53-57,99	48-52,99	43-47,99	38-42,99	33-37,99	30-32,99	0-29,99
Orta	66-100	61-65,99	56-60,99	51-55,99	46-50,99	41-45,99	36-40,99	33-35,99	0-32,99
Kötü	70-100	65-69,99	60-64,99	55-59,99	50-54,99	45-49,99	40-44,99	36-39,99	0-35,99

(4) HBN'lerin ortalaması dikkate alınarak, öğrencilerin performansına göre dersteki başarı düzeyi, kötü, orta, iyi, çok iyi ve mükemmel şeklinde yedi düzey olarak belirlenmiştir.

(5) Mazeret sınavına giren öğrencilerin harf notu, dönem sonu sınavında oluşan aralıklara göre belirlenir.

(6) Maddi hata vb. nedenlerle dönem sonu sınavı sonucu ilgili birim Yönetim Kurulu Kararı ile değişen öğrencilerin başarı notunun değerlendirilmesinde dersin dönem sonu sınavında uygulanan not aralıkları kullanılır.

(7) Bir dersteki sınıfın başarı düzeyi MÜKEMMEL ise ($70 \leq \text{HBNO} \leq 100$) o dersin değerlendirilmesinde BDS uygulanmaz. Öğrencilerin HBN'lerinin harf ve dörtlük sistemdeki karşılıkları Tablo 1'de verilen esaslara göre MDS ile belirlenir.

ALTINCI BÖLÜM

Diğer Hükümler

Yürürlük

MADDE 16 - (1) Bu yönergenin Düzce Üniversitesi Senatosu'nun 07.02.2020 tarih ve 2020/30 sayılı Kararı ile kabul edilmiş ve yürürlüğe girmiştir.

Yürütme

MADDE 17 - (1) Bu Yönergenin esaslarını Düzce Üniversitesi Rektörü yürütür.